Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: BREV TIL: Heiberg, Johanne Luise FRA: Heiberg, Johan Ludvig (1854-07-22/1854-07-23)

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: ”BREV TIL: Heiberg, Johanne Luise FRA: Heiberg, Johan Ludvig (1854-07-22/1854-07-23)”, i *Fra det Heibergske Hjem*, J. H. Schultz Forlag, s. 213. Onlineudgave fra Danmarks Breve: https://tekster.kb.dk/text/letters-002922578-000-shoot-L0029225780000042.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Fra det Heibergske Hjem

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Læs Public Domain-erklæringen

Heiberg, Johan Ludvig, *Fra det Heibergske Hjem,*

Løverdag, 22. Juli 1854.

I Onsdags, kjære Hanne, fik jeg dit Brev af 15. Juli, og kan ikke noksom glæde mig over den gode Begyndelse af Brønd- og Badecuren. Bliver det saaledes ved, tør jeg jo haabe paa, at Du vil blive fuldkommen helbredet, og hvilken Lykke vil det ikke være! Din Hjemkomst til den bestemte Tid maa Du naturligviis ikke tage Hensyn paa, saafremt Lægen vil beholde Dig længere ved Badet. Med Hensyn paa Theatret har jeg allerede for længe siden gjort mig fortrolig med den Tanke, at Du ialfald maa betragtes som fraværende i den største Deel af September, og det bliver da i dennes. 214Henseende det Samme, om Du virkelig er fraværende. Derimod har jeg rigtignok ikke tænkt paa Din Broders Fraværelse ud over 1ste September, og i denne Henseende maatte jeg da tænke paa Udveie, eftersom han har Smaaroller i næsten alle Stykker. Men heri kan Vanskeligheden vel ikke blive stor, thi selv om Curen skulde forlænges, bliver der neppe mere, end at I Begge kunne være hjemme i de allerførste Dage af September, om ikke i de sidste af August. Snarere vilde det gaae ud over min projecterede Reise for at møde Dig. Dog, alt Dette maa rette sig efter Curen, og til Curen regner jeg ogsaa den lille Adspredelsesreise til det sachsiske Schweitz og Dresden, samt et lille Ophold i Hamborg, især for at besøge Laderne. Jeg forudseer forresten, at Du ogsaa til næste Aar skal til Marienbad, og jeg vil endog ønske, at det maa blive bestemt saaledes, thi det vil være et Tegn paa, at man der omsider har fundet det rette, kraftige Middel for Dig. Maaskee vil jeg da selv kunne ledsage Dig, thi det er ikke alle Sommere, jeg har saa meget at tage vare paa som i denne, og desuden vil den næste Saison da ikke vare til langt ind i Juni, dersom vi ikke faae ny Cholera, 1) hvorfra Himlen bevare os, og som der ialfald hidindtil ikke er noget Spor til. Dersom den Plan skulde gaae i Opfyldelse, mon min Nærværelse da vil skjænke Dig Det, som Du paa denne Reise troer at have savnet? Eller mon Du vil synes, at det dog i Grunden var bedre at reise med Din Broder, som er føieligere end jeg, da han ikke allene har større Taalmodighed i Laderne, men endog gaaer paa Bal med Dig? Vil Du ikke finde, at jeg er bedre i Adskillelsen end i Nærheden, og at det er interessantere at længes efter mig end at have mig nærværende? Jeg maa forresten tilstaae, at da jeg raadede Dig til Opmuntring, var det just ikke Baller, jeg tænkte paa. Ved saadanne Assembleer kommer Du let i Kast med flere Mennesker, end raadeligt, ligesom jeg ikke begriber, at man ved en Sundhedsbrønd tillader en Fornøielse, der, selv om man ikke tager Deel i Dandsen,s. 215dog altid maa have en skadelig Indflydelse paa Helbreden, formedelst den beklumrede Luft, man nødes til at indaande, saavelsom Anstrengelserne med at gjøre Toilette. — Er der Hazardspil i Marienbad? Det er ogsaa høist urigtigt, at man taaler dem ved Badene, og besynderlig inconseqvent, at man paa samme Tid forbyder dem i de store Stæder. — Jeg troer i det Hele at spore af Dit sidste Brev, eller især af dets Slutning, at Du just ikke ganske har opfattet min saakaldte Formaning paa den rette Maade, ikke blot fordi Du mener at følge den ved strax at gaae paa Bal, men ogsaa fordi Tonen synes mig endeel mindre venlig end ellers, men det var ikke Det, jeg raadede Dig til. Maaskee tager jeg dog feil, maaskee er det Hele ikke Andet, end at Slutningen er skreven i Hast, strax efter Modtagelsen af mit sidste Brev. Hvad der meget glædede mig i Brevet — men det hører rigtignok til den første Deel — vare de tørrede Planter; det er jo et heelt Herbarium fra Marienbad, og deriblandt igjen et Lykkeblad!

Men ogsaa med mange andre Gaver har Du i disse Dage beriget mig. Især overraskedes jeg imorges ved det deilige Arbeide af Stedmodersblomster; det er ganske udmærket smukt, men har Du gjort det selv? Mig synes, jeg maatte dog have seet det i Dine Hænder, om end kun en enkelt Gang. Men hvad er dets Bestemmelse med den lille Lomme? Er det til at lægge et Uhr i? Christensen, som jeg troede indviet i Alt, som angaar Dine utallige Morgengaver, veed det ikke, Pigerne heller ikke, min Moder ligesaa lidt, men Alle beundre det som noget usædvanlig Skjønt. De grønne Blade ere saa nydelige, jeg veed slet ikke, hvordan de ere fabrikerede; ere de maaskee filerede? Men desuden har jeg igaar og idag havt Anledning til at anvende andre af Dine Gaver, baade gamle og nye. Igaar, da jeg var til Middag hos Martensens, brugte jeg første Gang de smukke lyse Skindhandsker, som jeg fik forleden Morgen; og idag, da det er rigtig Sommervarme, bærer jeg første Gang et couleurt Halstørklæde, som Du for fleres. 216Aar siden gav mig til Nytaar, en Aften, da Du vilde givet mig to Tørklæder, men bedrog mig for det ene, ved at give det til Hall. Dette Halstørklæde staaer mig udmærket godt, som man siger, i Forbindelse med en ny lysegraa Vaskevest og en ny blaalig bruun Sommerfrakke; om Buxerne vil jeg ikke tale, de ere ikke nye, men anstændige.

Fra det Heibergske Hjem

13

Den Etatsraad Dahl, som Du har gjort Bekjendtskab med, er dog ham fra Indenrigsministeriet. Alle omtale ham som en forstandig og dannet Mand, og naar jeg derfor havde faaet en anden Mening om ham, er Skylden Dahlerups, der skildrede ham som en simpel Jydekarl, med Uldstrømper op over Knæerne, men som ganske nylig, paa Grund af hans Avancement, var bleven fornem, og havde taget Phister i »Audiensen« til Mønster. 1) — I Anledning af Dahlerup (som forresten skranter i denne Tid) maa jeg erindre at bringe Dig en Hilsen fra Bang, som har været i det sachsiske Schweitz og der truffet paa den Mand, i hvis Selskab Du reiste fra Prag til Marienbad, og som med stor Enthusiasme havde omtalt Din mageløse Mængde af Kundskaber i alle Fag, saa at Du kunde tale med Sagkundskab om Alt. Du kan jo virkelig tale med om de fleste Materier, og udentvivl har Jupiter slaaet Hovedet paa Sømmet. 2)

Igaar var jeg da hos Martensens i et net og behageligt lille Selskab. Vi vare kun 9 ved Bordet, deriblandt

Tryde, Paulli, den unge Pastor Rothe og en vestindisk Præst. Efter Bordet besøgte jeg Fru Drewsen, som Aftenen iforveien, mens jeg var ude, havde været her og lagt et Kort af. Den hele Slægt, forsaavidt som den opholder sig i Byen, var tilstede, lige fra gamle Collin til Professor Fenger. 3) De vare Alle i Haven, og jeg behøver ikke at sige Dig, at baade Collin og Fru Ingeborg erkyndigede sig med største Deeltagelse om Dig, og bad mig bringe Dig tusinde Hilsener. Collin prænumer[er]ede paa, at jeg en Dag skulde spise til Middag hos dem. Imorgen, som er Søndag, skal jeg til Middag paa Sølyst, jeg kjører med Rottbøll.s. 217— Martensen bragte jeg igaar Din smukke Hilsen, som glædede ham meget. Ved Bordet udbragte han en Skaal for de Fraværende, med det Ønske, at de snart maatte blive nærværende. — Jeg har sagt Suhr, at Du tænkte paa at skrive ham til; men allerede iforveien spurgte han mig om Din Adresse, fordi han selv havde Lyst til at skrive til Dig. Det forekommer mig, at Dahlerup sagde, at Bang allerede havde skrevet Dig til eller vilde gjøre det. Skriver Du til nogen Anden end mig, saa lad dog helst Din Broder hjelpe Dig med den forbandede Orthographi, som jeg for min Part ikke bryder mig om, men som Fremmede dog bør have efter den rigtige Recept.

Tscherning og hans Kone venter jeg imorgen at træffe paa Sølyst. 1) Baade Suhr og Rottbøll sige, at han paa de sidste 14 Dage er falden saa betydelig af, at det er en Ynk at see ham. Naar han ikke, klædt i en smudsig Arbeidsdragt, ligesom Konen, arbeider i sin Have, skal han for det meste falde i Søvn. Maaskee er Beretningen noget overdreven; men især maa jeg antage Suhrs Formodning i denne Anledning for at være noget overilet. Han mener nemlig, at Tscherning, af en maaskee nødvendig Øconomie, ikke spiser sig mæt, og lider al Slags Mangel. Han siger, at naar han undertiden spiser paa Sølyst, er baade Han og Konen ualmindelig graadige, saa det er øiensynligt, at de benytte Leiligheden til at faae Noget i Skrotten, som Du siger. Jeg vil haabe, at det dog ikke ganske forholder sig saaledes, om end Tscherning er nødt til en streng Øconomie, som han nok er Mand for at udføre. — A propos af Øconomie, hvorledes gaaer det med Din egen? Er der god Forslag i de 900 preussiske Dalere, eller behøver Du snart at tye til Creditivet? Da det hverken lyder paa Dresden eller Hamborg, vil det isaafald være nødvendigt at sende det hertil itide, for at faae det ombyttet med et andet, lydende paa en af disse Stæder. Vil Du da sende det til mig, skal jeg levere det til Suhr og faae et andet, og paa samme Tid —s. 218hvad der synes mig det Honnetteste — betale ham Beløbet enten i Obligation eller rede Penge. Status af Din Formue er for Øieblikket: I Obligationer 1000 rd. I rede Penge: Indtægt 520 rd. 4 & 8 β; Udgift 88 rd. (I Indtægten ere Din Søsters 35 rd iberegnede.) Marie har hidtil faaet 75 rd. De øvrige Udgifter ere: Dine to Portraiter 12 rd, og det holbergske Samfund 1 rd. Dette gjør tilsammen 88 rd.

13*

Igaar vilde jeg, som man kalder det, fornye min Mønt. Jeg vaagnede Kl. lidt efter 5 om Morgenen og følte mig ganske udsovet. Nu vel, tænkte jeg, idag skal Hanne tage feil, naar hun troer, at jeg ligger i Sengen, mens hun spadserer. Jeg blev dog liggende til Kl. 6, stod da op, og gik op paa mine Værelser ovenpaa. Her begyndte jeg at læse paa et indsendt Theaterstykke, men faldt isøvn paa min Sofa og sov til Kl. henved 10, og var desuden døsig hele Dagen. Det kommer ud af saadanne moralske Bestræbelser. I Anledning af Stykker maa jeg lade Dig vide, at Overskou har leveret en ny Oversættelse af »Det tvungne Giftermaal« af Molière, et Stykke, som kun er i een Act. 1) Ligeledes er nu han og Bredal forhippede paa at faae »Guerillabanden« frem, med Jfr. Egense som Elskerinden og Jfr. Benedictsen som Hornblæseren. 2) Jeg husker aldeles ikke Stykket, og har derfor endnu ikke taget nogen Bestemmelse. Kun forekommer det mig noget mistænkeligt, at dets tidligere Opførelse har været saa sporløs, at Ingen mer taler om eller kan huske Noget deraf, hverken af Musiken eller Texten. Hvad er Din Mening? Du læste det jo for ikke længe siden, da Bredal vilde have Dig til at spille Hornblæseren.

Fra Frøken Beyer har jeg en Hilsen. Hun skriver paa sin Bearbeidelse af det shakspearske Lystspil. 3) — Din Svigerindes Sorg er nu, Gud skee Lov, slukket, da hun har faaet Brev, og nu taler hun ikke mere om sin Enkestand. Din Moder faaer i denne Tid nye Vinduer med store Ruder i sine Værelser.

Det er smukt af Phister at recitere mine Vers, og af Dig ats. 219glæde Dig over deres Berømmelse. Men hvorledes kommer Du til det besynderlige Spørgsmaal, om jeg har prøvet at være skilt fra en kjær Person, og høre Andre bekræfte de Tanker, jeg selv har om denne Person? Er jeg ikke netop nu i dette Tilfælde? Troer Du ikke, at jeg daglig hører mine Tanker bekræftede af næsten Alle, som jeg taler med?

Søndag den 23 de, Morgen.

I dette Øjeblik faaer jeg paa samme Tid Cayenne-Peber og et nyt Brev fra Dig, nemlig af 18de. Og Brevet er ikke pebret, tvertimod, det er et rart, saare glædeligt Brev, med hvis væsenlige Indhold, Din Sundhedstilstand, saavelsom det mindre væsenlige, de mange smaa Beretninger, jeg idag skal gjøre megen Lykke paa Sølyst, ligesaamegen som med Dine Roser, med hvilke jeg — det være sagt i forbigaaende — aldrig paatager mig det Kunststykke at ordne dem i Bouquetter, men kun at stikke dem i Kræmmerhuse eller præsentere dem paa et Fad, — Beretningen om Tydskeren i Diligencen kunde jeg altsaa sparet mig. Bangs Riimbrev er jo ret morsomt og især hjerteligt og godmodigt.

Jeg havde altsaa Ret i min Anelse om, at Du var bleven lidt stødt over min Formaning. Men jeg bliver ikke

stødt over Din. Hvad Du siger deri om Dig selv, er desuden saa smukt.

Mit Brev maa afsted. Der er ikke Tid til at svare rigtigt paa Dit Brev. Men jeg skriver igjen en af de første Dage, ialfald saasnart jeg har faaet Efterretning om Slambadenes Virkning. Indtil da tusinde Levvel fra Din oprigtigt hengivne

J. L. Heiberg.

s. 220MARIENBAD.